

Stichting MU

Geadviseerd subsidiebedrag: € 797.350

Gevraagd subsidiebedrag: € 797.350

Over de instelling

Stichting MU (hierna: MU), beeldende kunst, presentatie-instellingen, Eindhoven

MU, opgericht in 1998, profileert zich als huis voor hybride kunst, waar inter- en transdisciplinair denken het vertrekpunt is. Zij wil ontwikkelingen op artistiek, technologisch en maatschappelijk vlak signaleren en agenderen, en delen met een divers, breed en internationaal publiek. Met haar profiel is MU naar eigen zeggen een aanjager van en knooppunt in het 'culturele ecosysteem' van het samenwerkingsverband BrabantStad en van Nederland. Op thuisbasis Strijp-S, daarbuiten én online presenteert en initieert de instelling werk met een 'uitgesproken eigen, beeldende kwaliteit', van zowel jonge als meer ervaren (inter)nationale kunstenaars. MU werkt de komende jaren vanuit drie onderling verbonden pijlers ('publiekspresentaties', 'talentontwikkeling' en 'educatie') en drie elkaar versterkende programmalijnen: 'Curating the Cracks', 'Extemporary Evolutions' en 'Radical Inbetweeners'.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.33 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting MU een subsidiebedrag toe te kennen van € 797.350.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Terugkijkend op de subsidieperiode 2021 - 2024 heeft MU artistiek overwegend goed gefunctioneerd. De hybride programmering tussen kunst, design en technologie, waarover de raad in zijn vorig advies zorgen had geuit, heeft zich bewezen als een vruchtbare, onderscheidende werkwijze. De drie programmalijnen 'Urban Ecologies', 'Intelligent Beings' en 'Art in Transition' waren rijk ingevuld en werden, conform het hybride karakter van de instelling, ook gebruikt om onderlinge dwarsverbanden te leggen. Het grootse gebaar waarmee MU regelmatig uitpakte en daarbij de gehele ruimte transformeerde, getuigde van lef en werkte goed. Waardering heeft de raad eveneens voor het nieuwsgierige en ondernemende karakter van MU, dat nog in de lopende periode tot nieuwe onderzoeksprojecten met derden heeft geleid, en voor de manier

waarop het digitale aanbod een volwaardig onderdeel werd van de programmering.

In het activiteitenplan voor de subsidieperiode 2025 - 2028 borduurt MU voort op haar programma van de afgelopen jaren. Met een hybride aanbod op het snijvlak van kunst, technologie en design neemt ze tot dusverre een onderscheidende positie in binnen de hedendaagse beeldende kunstsector. De raad is over het algemeen zeer te spreken over haar plannen. Wel zou hij graag zien dat MU scherp blijft over de betekenis die ze aan het begrip 'hybride' geeft. Een groeiend aantal (inter)nationale presentatie-instellingen beweegt zich richting een meer hybride kunstaanbod. Om in het veld onderscheidend te blijven, dient MU op haar positie te reflecteren en een sterkere artistieke visie op hybriditeit te ontwikkelen.

Hoewel de raad het tentoonstellingsprogramma voor de komende vier jaar beknopt vindt beschreven, zet MU in de aanvraag helder uiteen dat ze wil werken vanuit drie elkaar versterkende programmalijnen. De eerste, volgens de raad actuele en urgente, programmalijn 'Curating the Cracks' is gericht op *unworldling* ('ontwerelden'), het onder ogen zien van alle ongemakkelijke, paradoxale schaduwkanten van het moderne verhaal van vooruitgang, ontwikkeling en beschaving. Kunstenaar Bruno Vermeersch zal MU daarbij als gids begeleiden. In 2025 zullen Ali Eslami en Mamali Shahafi een totaalinstallatie exposeren en komt Julius Thissen met een solo. Binnen de tweede programmalijn 'Extemporary Evolutions' staan kunst, technologie en samenleven in het licht van de tijd centraal. In deze lijn past onder andere 'River Biographies', het nieuwste werk van het Zweedse duo Lundahl & Seidl. Hiervoor werpt MU zich op als een van de internationale coproductanten, samen met onder meer Southbank Center Londen, Istanbul Biennial en Chronos Art Center in Shanghai. De raad is benieuwd naar dit omvangrijke project. Met de derde, eveneens interessante programmalijn 'Radical Inbetweeners' brengt MU een groep queer vrouwen en non-binaire personen samen: 'makers en curatoren die hun praktijk radicaal midden in de wereld van nu situeren, maar die ook in staat zijn uitersten te verbinden en al te gemakkelijke polarisatie koppig het hoofd te bieden'. Naast gids Simon(e) van Saarloos noemt MU in deze lijn kunstenaars als Carly Rose Bedford en Mette Sterre.

Soms mist de raad in de beschreven voorbeelden van projecten en thematische tentoonstellingen een uitwerking van het onderzoekende aspect, een belangrijke waarde voor een presentatie-instelling in de Culturele basisinfrastructuur (BIS). Dit aspect behoeft naar zijn oordeel meer verdieping en ontwikkeling. Ook valt het hem op dat de programmalijnen diverser zouden kunnen worden ingevuld. Bij 'Curating the Cracks' worden bijvoorbeeld alleen mannelijke kunstenaars genoemd, in de lijn 'Extemporary Evolutions' zijn de genoemde makers overwegend wit, en de toevoeging van een niet-westerse blik zou waardevol

kunnen zijn om de programmalijn ‘Radical Inbetweeners’ vanuit meerdere perspectieven uit te diepen.

De raad is positief over de expositie die MU jaarlijks samenstelt rond de ‘BAD Award’, een prijs die mogelijk wordt gemaakt door een consortium van culturele instellingen in Noord-Brabant. Dit programmaonderdeel behelst een combinatie van talentontwikkeling en interdisciplinaire samenwerking tussen kunst, ontwerp en wetenschap. Van alle makers die van over de hele wereld voorstellen indienen, worden er twaalf gematcht aan twaalf verschillende wetenschappers van Nederlandse universiteiten en researchcentra. Als team werken zij hun plan verder uit. Een onafhankelijke jury selecteert drie winnende teams die elk 25.000 euro en begeleiding krijgen om hun plan te realiseren. Dit resulteert in prototypen op het snijvlak van ‘biokunst’ en design, zoals voedselproducerende mode. De diversiteit van de deelnemende makers is toegenomen. De raad hoopt dat deze ontwikkeling zich doorzet.

Met vooral Europese partners werkt MU in een internationale context aan het ontwikkelen van nieuw werk en gezamenlijke tentoonstellingen die in eigen huis worden gepresenteerd. Voor een toekomstige thematische expositie rondom *quantum computing* en kunst zijn dit bijvoorbeeld Tabakalera in San Sebastián, HEK in Basel en CERN in Genève. Gezien MU’s duurzame internationale ambitie van zo weinig mogelijk vliegbewegingen en het minimaliseren van transport wil zij de komende jaren alleen voor de ‘BAD Award’-expositie de mogelijkheden voor samenwerking buiten Europa verder onderzoeken. In dat kader hoopt ze nieuwe (inter)nationale partners te vinden om een langere tournee door Zuidoost-Azië te kunnen organiseren. De raad volgt met belangstelling deze plannen om de ‘BAD Award’ als sterk voorbeeld van Nederlandse *art-science*-samenwerking nog beter over het voetlicht te brengen.

Maatschappelijke betekenis

Met de programmalijnen ‘Urban Ecologies’, ‘Intelligent Beings’ en ‘Art in Transition’ stonden maatschappelijk relevante thema’s tijdens subsidieperiode 2021 - 2024 centraal bij MU. Nadrukkelijk zocht de instelling haar maatschappelijke betekenis ook op het gebied van educatie. Ze ontving een groot aantal klassen uit de regio in eigen huis en was met twee leerlijnen op scholen aanwezig. De werkdruk bij MU was zorgelijk. Door uitval en verloop was de organisatie niet altijd even goed bemenst. In een monitorgesprek met de raad gaf MU aan dat ze door schaarste op de arbeidsmarkt moeite had medewerkers te vinden en aan zich te binden. Eveneens reflecteerde ze open op de stand van zaken met betrekking tot diversiteit en inclusie. Toch miste de raad in MU’s jaarverslagen van de afgelopen jaren heldere doelstellingen op dit gebied.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 wil MU ontwikkelingen op artistiek, technologisch en maatschappelijk vlak signaleren en agenderen. Zij kiest opnieuw

voor actuele thema's binnen het tentoonstellingsprogramma. De raad vindt het relevant dat MU op een vrij toegankelijke manier kunst presenteert in combinatie met technologie, wetenschap en design, en dat zij een verbindende rol wil spelen tussen makers en publiek.

MU is lokaal goed geworteld. Ze heeft een solide netwerk van culturele instellingen in de stad en de regio. Ook heeft ze veel onderwijspartners – van primair onderwijs en voortgezet onderwijs tot mbo, hbo en universiteit, zowel in de eigen regio als in Amsterdam, Arnhem en Utrecht. Om ook meer kwetsbare jongeren te betrekken, werkt MU samen met enkele jeugdzorginstellingen, SUMMA college en Parktheater Eindhoven. Haar partners voor de 'BAD Awards' zijn ontwikkelinstelling BioArt Laboratories en Dutch Design Foundation. De raad waardeert MU's positie als aanjager van en knooppunt in het 'culturele ecosysteem' van BrabantStad als enige presentatie-instelling in de BIS aldaar.

MU beschrijft voldoende hoe ze haar diversiteitsbeleid vormgeeft. In haar fysieke en online publiekspresentaties creëert ze ruimte voor nieuw werk van zowel jonge als meer ervaren (inter)nationale kunstenaars. Ze werkt samen met zeer verscheiden partners. De individuele programmalijnen kunnen naar het idee van de raad nog wel diverser worden ingevuld (zie 'Artistieke/inhoudelijke kwaliteit') en hij ziet ook nog kansen om meer relevante maatschappelijke partners bij de programmering te betrekken. De thema's van de programmalijnen lenen zich daar goed voor. Wat betreft personeel/medewerkers beschrijft MU uitgebreid hoe gemêleerd de huidige organisatie is en stelt zij dat door het toegenomen verloop in het team de organisatie op organische wijze steeds een beetje inclusiever wordt. De raad had graag meer gelezen over MU's concrete ambities voor de toekomst.

Op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen, is MU in de aanvraag voldoende ingegaan. Aspecten als een gezonde bedrijfsvoering, duurzaamheid en sociale veiligheid krijgen uitgebreid aandacht. MU hanteert onder andere een protocol van handelen rondom ongewenst gedrag, heeft twee medewerkers aangewezen als aanspreekpunt en verwijst door naar steun- en adviespunt Mores.

De instelling beschrijft in haar aanvraag uitgebreid hoe ze eerlijke beloning voor personeel nastreeft. Zo streeft ze naar een duurzamere aanpak bij de (her)inrichting van projecten, zodat tegelijkertijd een kleiner team van freelancers tegen een hoger uurtarief kan worden ingehuurd. MU heeft een eigen personeelshandboek en arbeidsreglement. Haar arbeidsvoorwaarden zijn gebaseerd op de Richtlijn functie- en loongebouw voor presentatie-instellingen en de salariëring en inschaling van vast en tijdelijk personeel zijn gebaseerd op de gemeentelijke cao. Voor kunstenaars plust ze de minimumbedragen van de Richtlijn Kunstenaarshonoraria altijd naar boven bij.

Toegankelijkheid

Via haar educatieprogramma, waaronder het meerjarig traject 'Het Creatieve Lichaam', bereikte MU in de subsidieperiode 2021 - 2024 een brede groep jongeren en studenten. Deze activiteiten maakten een stevige groei door. De (gratis) openstelling tijdens de jaarlijkse Dutch Design Week vindt de raad van meerwaarde. De publieksprogrammering van MU was dermate anders binnen het gehele festivalaanbod dat zij hiermee positief opviel en veel bezoekers wist te trekken. Ook heeft de raad lof voor de ruime onlinemogelijkheden om MU te volgen en voor haar investeringen in digitale communicatie en ontsluiting van het digitale archief de afgelopen jaren.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 wil MU zoveel mogelijk mensen in contact brengen met vernieuwende hedendaagse hybride kunst van jonge makers. In haar aanvraag is het publieksbereik echter mager en rommelig uitgewerkt. MU beschrijft geen duidelijk doelgroepenbeleid of een communicatiestrategie. De genoemde activiteiten focussen sterk op het huidige, hoogopgeleide en jongere publiek uit de regio. De raad ziet geen heldere plannen om de overige, zeer algemeen benoemde doelgroepen te bereiken: het 'wat oudere MU-publiek', de professionals en de bezoekers van de educatie- en randprogramma's. Naar het idee van de raad laat MU kansen onbenut om onder andere de vele expats in Eindhoven en de regio meer bij haar programmering te betrekken. In de komende jaren verdient het publieksbeleid een scherpere uitwerking, mede gericht op het bereiken van nieuwe doelgroepen.

Ten aanzien van diversiteit en inclusie benoemt MU verschillende initiatieven om haar toegankelijkheid voor het publiek te vergroten. Om financiële drempels te slechten, mogen jongeren tot 18 jaar en Brabantse studenten op vertoon van hun studentenkaart gratis naar binnen. Op woensdagen is een bezoek aan MU gratis voor iedereen en haar gebouw is rolstoelvriendelijk. In de komende jaren wil ze haar presentaties ook toegankelijker maken voor mensen met een auditieve en/of visuele beperking door exposities in gesproken en geschreven vorm aan te bieden. De raad vindt dit waardevolle acties.

De raad is positief over het uitgebreide educatieprogramma van MU. Scholen kunnen hun leerlingen op eigen gelegenheid gratis een expositie laten bezoeken, maar kiezen liever voor een (betaald) begeleid bezoek, vaak gekoppeld aan een workshop of educatieprogramma. De instelling geeft aan de kwaliteit van het educatieprogramma bij de huidige personele bezetting alleen te kunnen borgen wanneer dit in omvang slechts beperkt zal toenemen. Dit is begrijpelijk; het aandeel betaalde educatie is sinds 2017 bijna verdubbeld. Wel had de raad graag meer in detail gelezen over MU's educatieve aanpak en specifieke doelgroepen, en de manier waarop educatie in de komende periode zal worden doorontwikkeld.

Vanaf 2024 zet MU nog sterker in op het ontwikkelen en presenteren van digitale cultuur in Nederland. Dat gebeurt al in exposities, randprogramma's en educatietrajecten. Nieuw is de voorziene uitbreiding van de industriële fysieke ruimte met het nieuwe web-platform 'MU Hybrid Art Hive'. Hier zal het gedigitaliseerde archief te doorzoeken zijn en komen online connecties met het fysieke programma en bestaande projecten. In een 'modulair uit te bouwen digitaal projectgedeelte' wil MU jaarlijks ook opdrachten aan digitale makers gaan uitschrijven. De raad vindt de plannen interessant, maar mist in de aanvraag de manier waarop MU hiermee de binding met specifieke doelgroepen denkt te gaan verdiepen.

Bedrijfsmatige gezondheid

In de subsidieperiode 2021 - 2024 legden de inflatie, energiecrisis, krapte op de arbeidsmarkt en fair pay een grote druk op de begroting van MU. Ook verdubbelden de accountantskosten bij nagenoeg gelijkblijvend budget. Daarnaast was de werkdruk binnen de organisatie hoog. MU reflecteerde beknopt op de Governance Code Cultuur.

Aangaande de begroting voor de jaren 2025 - 2028 geeft MU expliciet aan kwantitatieve groei niet uit te sluiten, maar zij wil af van de ogenschijnlijke vanzelfsprekendheid hiervan. Dit is terug te vinden in de stabiele opzet van de meerjarenbegroting. Over de subsidieperiode 2025 - 2028 stijgen de lasten en de baten licht. De raad vindt het goed dat MU in haar toelichting op de begroting het spanningsveld aankaart tussen serieuze lastenverlichting, verantwoordingsplicht en vertrouwen; voor met name kleine en middelgrote culturele organisaties is de accountantscontrole zeer tijdrovend en kostbaar.

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat MU financieel gezond is. Om risico's te kunnen opvangen, beschikt MU over eigen vermogen en zal ze waar mogelijk scherper budgetteren. Gezien de sterke stijgingen in personele, energie- en materiaalkosten acht zij de komende jaren extra middelen nodig om op hetzelfde niveau te kunnen blijven werken.

In 2025 rekt MU op een team van 6,4 fte aan vast en 2,9 fte aan tijdelijk personeel. Daarnaast huurt ze freelancers in, voornamelijk voor de op- en afbouw van exposities.

MU licht de toepassing van de meeste principes uit de Governance Code Cultuur voldoende toe. Onder meer de verantwoordelijkheden van het bestuur worden niet toegelicht en over de gehele linie kan de onderbouwing beter. De raad hecht eraan dat MU de code in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Geografische spreiding

MU is gevestigd in Eindhoven. Binnen de categorie Presentatie-instellingen zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.